

InterForceNews

Nummer 3 · September 2009

97 DANSKERE PÅ PLADS I CAMP BASTIONS FELTHOSPITAL

Læs side 6

FØRSTE FLAGDAG MARKERET I IND- OG UDLAND

Læs side 4

J. TINGLEFF

Interforce News udgives af Interforce Sekretariatet og udkommer fire gange årligt.

Ansvarshavende redaktør:
Chef for Interforce Sekretariatet,
generalmajor (pens.)
Jens Johansen.
www.interforce.dk

Redaktør:
Journalist Morten Fredslund,
Pressebureauet Århus
Tlf. 8618 4537
mf@pressebureauet.dk

Forsidefoto:
Chefen for det danske
felthospital i Camp Bastion,
stabslæge Jens Tingleff.
Foto: Morten Fredslund.

Redaktionen afsluttet
18. september 2009

Abonnement og distribution:
Interforce Sekretariatet,
Postboks 2153
1016 København K
Tlf.: 4567 3092
E-mail: interforce@interforce.dk

Tryk: DataGraf Auning A/S
Oplag: 5.000 ekpl.
ISSN 1601-491X

FORSVAR - ET FÆLLES ANSVAR

Interforce er et samarbejde mellem forsvar og civile private og offentlige virksomheder omkring forsvarets brug af det frivillige personel. Interforce formål er at forbedre forholdene for de medarbejdere, der har både en militær og en civil forpligtelse, når forsvar bruger de "skjulte" ressourcer.

Interforce blev etableret i 1999 og har en komité bredt sammensat af topchefer fra en række private og offentlige virksomheder, institutioner og organisationer.

Veteranpolitik er et nyt element i forsvarsforliget

LEDER
af forsvarschef, admiral
Tim Sloth Jørgensen

Jeg vil gerne benytte lejligheden til på Forsvarets vegne at takke for det imponerende arbejde, som Interforce gør for at bakke op om vores udsendte soldater og sikre, at de får tilbudt de bedst mulige vilkår efter hjemkomsten.

Der er ingen tvivl om, at der er god brug for det. I takt med, at Danmark sender flere og flere soldater ud til verdens brændpunkter, vokser nemlig også behovet for, at vi som samfund er rustet til at tage imod vores soldater, når de kommer hjem. Forsvaret kan ikke håndtere denne opgave alene. Vi hjælper, hvor vi kan – senest er vi ved at etablere to lejligheder, som kan bruges som midlertidig bolig for sårede soldater – men det er vigtigt, at Forsvaret ikke etablerer en parallelstruktur i forhold til det øvrige samfund.

For det er en samfundsopgave at tage vare på vores hjemvendte soldater. Derfor er det også glædeligt, at et af elementerne i det nye forsvarsforlig er udarbejdelsen af en officiel dansk veteranpolitik. Den skal øge samfundets generelle støtte og anerkendelse til vores udsendte soldater samt sikre, at netop samfundets ansvar for udsendte soldater tydeliggøres. Forhåbentlig vil veteranpolitikken føre til, at endnu flere får øjnene op for de behov, vores

soldater har, når vi som samfund sender dem ud i international tjeneste for Danmark.

Også på andre områder afspejler forliget Forsvarets store internationale engagement. For første gang i nyere tid har Forsvaret således fået tilført flere penge – oven i købet i en tid med økonomisk krise – og det sker som en erkendelse af, at det koster at opretholde det internationale engagement. Det gør sig især gældende i Afghanistan, hvor alene slitage og tab af materiel medfører udgifter i en størrelsesorden, som vi aldrig tidligere har oplevet.

Blandt andet derfor har der i indeværende forlig ikke været balance mellem mål og midler i Forsvaret – populært sagt har vi savet den gren over, vi sad på. Træerne vokser da heller ikke ind i himlen, og på trods af den øgede bevilling er der stadig behov for, at vi prioriterer opgaverne. Forliget indebærer da også, at flere af Forsvarets kapaciteter reduceres. Selvom jeg som forsvarschef helst så et så bredt og fremtidssikret forsvar som muligt, er det vigtigere for mig, at de kapaciteter, vi har, fungerer, og at vi har rammerne til at bruge dem.

Mens disse linier læses, er Forsvaret i fuld gang med at omsætte forligets ord til praksis, og det er min opfattelse, at forliget udgør et godt grundlag for at opnå et forsvar, som samlet set er i balance.

Jeg ser frem til et fortsat godt og givtigt samarbejde med Interforce også i den kommende forligsperiode.

www.interforce.dk InterForce

Forliget vil gøre forsvaret skarpere

Med flere penge, flere rationaliseringer og behård fokus på internationale operationer vil det nye forsvarsforlig gøre forsvaret bedre rustet til nutidens konflikter langt fra rigets grænser.

Af Kim Vibe Michelsen

”Use it or loose it” kunne være overskriften på det nyligt indgåede forsvarsforlig, der vil være styrende for forsvarets økonomi frem til 2014. En lang række kapaciteter, som soldaterne ikke bruger ude i missionerne, ryger væk, mens nye kommer til. Der er tale om behårdede prioriteringer, der vil specialisere især hæren til oprørsbekæmpelse, mens kapaciteten til at udkæmpe konventionel krig mindskes.

Bataljonskampgruppen, som den vi nu har i Afghanistan, skal fremover være omdrejningspunktet for hærens enheder, mens kampvogne, ildstøttekapacitet og andre mere specialiserede enheder i fremtiden i højere grad kommer til at indsættes drypvis til støtte for bataljonskampgrupperne. Politikerne lægger

op til, at hæren skal kunne udsende to bataljonskampgrupper samtidig af varierende størrelser fra 300 – 800 mand.

To fregatter på verdenshavene

Søværnet er stadig i gang med en omfattende modernisering. Indtil videre er de to kommandoskibe Absalon og Esbern Snare kommet, og nye inspektionsskibe og ikke mindst tre fregatter er godt på vej. Når alle de nye skibe er på plads, ønsker forligspartnerne, at søværnet fremover permanent skal kunne udsende to fregatklasser til internationale missioner. Derudover forudser politikerne mindre periodevise udsendelser af en Standard-Flex samt Søværnets Taktiske Stab.

Nordatlanten vil i fremtiden få en større geostrategisk betydning, når iskapperne smelter, og søværnet skal forberede sig på, at der vil komme flere ikke nærmere specificerede opgaver i den sammenhæng.

Der er også lagt op til, at værnet får tilgang af en ny helikopter, der skal afløse Lynx til transport, overvågning, efter-

søgning og redning. På sparesiden står Standard-Flex for skud, og korvetterne er lige nedlagt blandt andet for at frigøre mandskab til de mange nye skibe.

Stadig usikkerhed om nye kampfly

Selvom indkøbet af en ny type kampfly ikke er en del af forliget, har politikerne dog givet hinanden håndslag på, at flyvevåbnet stadig skal have nye kampfly til suverænitethåndhævelse, overvågning og udsendelse til internationale missioner. Det bliver dog nok ikke de 48 fly, værnet har ønsket sig, da antallet af F-16 allerede i forligsperioden ryger ned fra 48 til 30 fly.

Flyvevåbnet skal dog fortsat kunne udsende fire kampfly til internationale missioner, hvor værnet også skal kunne bidrage med transporthelikoptere, Herkules-fly, kontrol og varslings samt en taktisk stab. Selvom det måske umiddelbart kan lyde som om, at forsvaret får sparekniven, er det ingenlunde tilfældet. Budgettet hæves med 600 mio. kr. om året og ender på 22,8 mia. kr.

FAKTA

NEDSKÆRINGER

- Antallet af kampvogne reduceres fra 57 til 34.
- Hærens samlede ildstøttekapacitet reduceres ved bl.a. nedlæggelse af hærens nuværende forældede langtrækkende ildstøttesystem, selvkørende haubits M109.
- Hærens luftværnskapacitet nedlægges.
- Hærens panserværnskapacitet nedlægges.
- Søværnets Standard-Flex-kapacitet reduceres, hvilket blandt andet medfører, at antallet af maritime indsatsenheder til permanent overvågning af de indre danske farvande m.v. reduceres fra fire til tre.
- Flyvevåbnets Fennec-helikopterstruktur reduceres, så den internationale kapacitet fjernes.
- Flyvevåbnets kampflykapacitet reduceres således, at der ud over fly til nationale opgaver bibeholdes en international kapacitet svarende til udsendelse af fire fly i 12 måneder.
- Flyvevåbnets luftrumsovervågningskapacitet ved nedlæggelse af den sidste stationære luftrumsovervågningsradar på Sjælland – Multebjerg-radaren.

ANSKAFFELSER

Hæren

- Ildstøttesystemer. Herunder undersøges bl.a. mulighederne for at opgradere forsvarets raketkastere til GMLRS-standard, idet bl.a. erfaringer fra Afghanistan viser, at GMLRS kan levere præcis og effektiv ildstøtte til udsendte enheder
- Pansrede mandskabsvogne og øvrige pansrede køretøjer
- Radio- og kommunikationsmateriel
- Ingeniørmateriel
- Soldatens udrustning, herunder personligt beskyttelsesmateriel.

Søværnet

- Skibsbaserede helikoptere
- Mindre fartøjer og skibe, herunder slæbebåde, målslæbefartøjer og dykkerfartøj
- Våbensystemer og ammunitionsmateriel.

Flyvevåbnet

- Supplerende materiel til EH-101
- Radarer og kontrolsystemer
- Kommunikations- og identifikationssystemer

Officiel respekt for soldaterne

Den 5. september viste det officielle Danmark på tværs af ideologiske skel respekt for og anerkendelse af de udsendte soldater, deres pårørende og de faldne. Det blev til en række smukke og gribende ceremonier landet over ikke mindst i København.

Af Kim Vibe Michelsen

Øjnene er røde og tårene løber stille en efter en ned ad kinderne på den ørkenuniformsklædte premierløjtnant over for mig, mens præsten oplæser navnene. "Henrik Nøbbe, Kim Vadum, Preben Pedersen". 91 bliver det til i alt.

Godt et tusinde soldater deltog i paraden på Christiansborg Slotsplads. Foto: Karsten Weirup.

Forsvarsminister Søren Gade (V) var blandt de politikere, der deltog i arrangementet ved den nye flagdag. Foto: Karsten Weirup.

91 navne på soldater, der er faldet for Danmark langt fra hjemmet siden 1945. Kirken er proppet. Pårørende, soldaterkammerater, partiledere, ministre og kongefamilien sidder alle som én med hovedet bøjet. Fra forreste række ved døbefonden til langt ud i Holmens Kirkes to store sideskibe. Her er advokater og bagerjomfruer, generaler og menige, Holger K og Helge Adam. Her er ingen skel. Kun sorg, mindeord og respekt. Respekt for de af nationens soldater, der ydede det ultimative offer.

"Jeg har mødt soldaterne i Afghanistan. Set deres professionalisme, det gå-på-

mod og den viljestyrke, de går til opgaven med. Det er den slags mennesker, Danmark udsender. Det er den slags mennesker, alle danskere kan være stolte af", sagde statsminister Lars Løkke Rasmussen fra den håndudskårne træprædikestol lige inden kirkecoret fyldte det Dannebrogbesmykkede rum med deres egen udgave af Amazing Grace, der i den bevægede stemning kunne få hjerter af tungsten til at smelte.

Helmand stjal billedet

Udenfor var den blå himmel afløst af et gigantisk bruserhoved, der piskede regnvand ned over de godt tusind sol-

Flagdag i Camp Bastion

Den 5. september strøg flaget til tops i Danmark, hvor man markerede den første flagdag for alle udstationerede danskere. Det samme gjorde Dannebrog de fleste steder i udlandet, hvor der er udstationeret danske soldater. I Camp Bastion i Afghanistan blev flagdagen markeret med en parade med soldater fra Den Danske Kampgruppe, Felthospitalet og inviterede soldater fra blandt andet Storbritannien og Estland.

Det blev en flot aften, hvor både Dannebrog og alle udsendte danske soldater samt de sårede og de faldne danske soldater blev æret på en værdig og respektfuld måde.

Foto: Morten Fredslund

dater, der havde samlet sig til parade på Christiansborg Slotsplads et par hundrede meter fra kirken. De var der alle. Hærens soldater fra de seneste års tjeneste i Kosovo, Irak og Afghanistan. Søværnets piratjægere fra Aden-bugten og flyvevåbnets helikopter-detachement fra Kandahar. De enkeltmandsudsendte fra alle tre værn, der i løbet af året var kommet hjem fra eksotiske steder som Congo og Kashmir, der sjældent bliver nævnt i medierne.

Det var dog især hærens ørkenuniformsklædte soldater fra de sidste to hold i Helmand, der fik talerne til at hive superlativerne frem. De unge mænd og kvinder, der dagligt afpatruljerer Helmandflodens greenzone mellem valmue- og majsmarker, mudderklappede compounds og dræningskanaler med 10-12 procents risiko for at komme hjem som lemlæstede eller i flagdækkede zinkkister. De stod der på slotspladsen flankeret af kammerater i kørestole, der med deres manglende arme og ben tydeligvis havde betalt en høj pris. Det var også fra netop dem, ønsket om en officiel flagdag oprindeligt udsprang.

"I har været det glemte landshold. Det er slut nu. I er aldrig alene. I har en ganske særlig plads i vores hjerter. I gør Danmark stolte. I gør, at vi ranker ryggen", sagde Helle Thorning Schmidt direkte henvendt til dem i dagens absolut mest indtrængende tale. Ud over Helle T, var også Søren Gade og Peter Skårup på talerstolen, hvorfra de sagde det samme dog ved brug af andre ord.

Musik i rå mængder

Den officielle del af arrangementet sluttede på Christiansborgs ridebane, hvor Folketinget var vært for en reception for soldaterne og de pårørende. I et enormt hvidt telt stod den på sandwich, små lune frikadeller og fadøl ad libitum. Efter en kort tale af Folketingets formand Thor Petersen blev stemningen hurtigt gravølsagtigt lettet og hyggelig til tonerne af amerikansk brassband musik, der akkompagnerede Lene Siel, der sang sange fra tiden omkring Anden Verdenskrig.

Dermed var flagdagen dog langt fra slut. Ude på slotspladsen havde veteranforeningen De Blå Baretter stablet en

Det var især hærens ørkenuniformsklædte soldater, der fik talerne til at hive superlativerne frem. Foto: Karsten Weirup.

kæmpe gratis koncert på benene, så der var dømt rockmusik, stand-up og underholdende indslag frem til midnat.

Desværre var regntunge skyer og deres indhold også hyppige gæster omkring Christiansborg i løbet af eftermiddagen og aftenen, så arrangementet nåede sjældent over et par hundrede deltagere. De faldne blev dog absolut ikke glemt trods festlighederne og ved solnedgang var der flagnedtagning og et minuts stilhed for de faldne som en sidste uofficiel respekt for soldaterne.

Informationsfolder til medarbejderne i Interforce støttevirksomheder

Interforce Sekretariatet har fået produceret en ny folder, der skal hjælpe til med at øge kendskabet til Interforce blandt støttevirksomhedernes medarbejdere.

Folderen er en pendant til to tidligere informationsfoldere om Interforce: Dels en folder, der siden starten af 2007 er blevet udleveret til alle værnepligtige i forbindelse med den obligatoriske orientering om international tjeneste. Dels en folder, der ultimo 2008 blev sendt til alle hjemmeværnets medlemmer og siden også er blevet udleveret til nye medlemmer af hjemmeværnet.

Den nye folder til medarbejdere er tænkt som en håndsrækning til støttevirksomheder, der ønsker at informere

deres ansatte om Interforce formål, opbygning og resultater.

Cases fra det virkelige liv

Ud over generel information om Interforce indeholder folderen artikler med konkrete eksempler, der illustrerer, hvad ansatte i forskellige, civile virksomheder bruger – og har brugt – Interforce til.

Desuden er der i folderen indlæg af Interforce formand, Jan Trøjborg og forsvarschefen, admiral Tim Sloth Jørgensen.

Den nye folder kan rekvireres ved henvendelse til Interforce Sekretariatet, tlf.: 4567 3092 eller e-mail: interforce@interforce.dk

Reservepersonel er kernen i dansk felthospital udsendt til Camp Bastion

I tre måneder er cirka 100 danske læger, sygeplejersker og andet sundhedsfagligt personel udsendt til felthospitalet i Camp Bastion, Afghanistan. Over 80 procent af danskerne er reservepersonel med job i det civile sundhedssystem.

Frem til midten af oktober bliver det britiske felthospital i Camp Bastion i Afghanistan ledet af danskere, og i alt gør 97 danskere tjeneste på det, der betegnes som verdens travleste hospital, hvad angår behandling af traumer. Hovedparten af de udsendte danskere er hentet fra Det Danske Felthospital, der er en mobiliseringsenhed under Det Danske Internationale Logistikcenter, DANIOLOG, i Vordingborg. Kun 18 af de 97 danskere på felthospitalet har en fast tilknytning til forsvaret, mens de resterende 79 personer alle er reservepersonel med job i det civile danske sundhedssystem. Udsendelsen af det danske felthospital er dermed den største samlede udsendelse af reservepersonel i nyere tid.

Et meget højt niveau

- Det kliniske niveau på felthospitalet er på et meget højt, professionelt plan.

Det, vi laver herude, er overordnet set så specielt, at vi har sammensat et hold af de bedste specialister hjemmefra til at håndtere det, siger chefen for det danske felthospital i Camp Bastion, stabslæge Jens Tingleff.

- Derfor er det også bydende nødvendigt, at hovedparten af det sundhedsfaglige personel hentes fra det civile sundhedsvæsen. Blandt andet for at sikre, at personalet er opdateret i forhold til den seneste viden og udvikling. Og uden en styrke af reservepersonel ville den her mission simpelthen ikke kunne finde sted, tilføjer Jens Tingleff.

Han er hjertekirurg og var inden sin tilknytning til felthospitalet overlæge på Gentofte Sygehus. Desuden er han uddannet reserveofficer og har i en årrække haft en rådighedskontrakt med forsvaret.

Det udsendte danske personel har alle som minimum gennemført en kort, grundlæggende militæruddannelse, målrettet mod missionen i Afghanistan. Men selv om cirka 70 af danskerne har været udsendt før i en eller anden sammenhæng, er det de færreste, der har

oplevet så massive skader og traumer, som tilfældet er på felthospitalet i Camp Bastion. Midtvejs i forløbet har man modtaget flere end 1.200 patienter på skadestuen og indlagt flere end 600 på én af hospitalets sengeafdelinger.

Ekstrem travlhed

Felthospitalet modtager mellem 15 og 35 patienter i døgnet, kirurgerne opererer 70-100 timer om ugen, og i gennemsnit foretages én amputation om dagen. Patienterne er både ISAF-soldater, soldater fra den afghanske hær og politiet samt lokale afghanere – heriblandt en del børn.

- Det kan selvfølgelig være barskt, men vi er jo professionelle, og jeg tror, at det største pres på personalet skyldes den travlhed, som har været kendetegnende, mens vi har haft kommandoen. Det har været den travleste periode i hospitalets historie, og arbejdsdagen er typisk på 12-14 timer. Og det er vel at mærke alle ugens dage. Det ville simpelthen ikke kunne lade sig gøre at køre et dansk hospital så hårdt derhjemme. Men jeg har ikke hørt nogen pive, og det er uden tvivl fordi personalet er top professionelt, siger Jens Tingleff.

Han er af den opfattelse, at det er en stor fordel, at det civile sundhedspersonel indsættes i en militær ramme, når arbejdsforholdene er så ekstreme, som tilfældet er på felthospitalet.

- Det er helt klart en ledelsesmæssig fordel, at vi er en del af et militært system. Ud over de ekstreme arbejdstider og de barske oplevelser, ja så går vi jo også op og ned ad hinanden 24 timer i døgnet. Vi bor i telte, og generelt bor og arbejder personalet under forhold, der ikke kan sidestilles med noget andet. Og så er det godt at have nogle faste, simple regler at forholde sig til, siger Jens Tingleff.

Felthospitalet modtager mellem 15 og 35 patienter i døgnet, og kirurgerne opererer 70-100 timer om ugen. Foto: Morten Fredslund.

Sygeplejerske Heidi Hørdum Nielsen, ansat på Hvidovre Hospital og lige nu udsendt til felthospitalet i Camp Bastion. Foto: Morten Fredslund.

Udlandsarbejde og brugen af stor faglighed i det militære miljø fik sygeplejerske til at returnere til felthospitalet i Camp Bastion efter kun seks måneder i Danmark.

Selv om sygeplejerske Heidi Hørdum Nielsen stort set kun lige var returneret efter tre måneders udstationering, var der ingen sure miner, da hun igen bad om orlov for at vende tilbage til felthospitalet i Camp Bastion i Helmand provinsen. Denne gang for at arbejde sammen med danske kolleger.

Felthospital med ni afdelinger

Det britiske felthospital i Camp Bastion blev opført i 2008. Felthospitalet betragtes som det hospital i verden, der modtager og behandler flest traumepatienter. Felthospitalet har ni afdelinger, der tæller en avanceret hospitalsreception, skadestue, røntgenafdeling med CT-scanner, operationsstue, intensivafdeling, isolationsafdeling, sengeafsnit, laboratorium og apotek.

I felthospitalet er man sygeplejerske med stort S

- Jeg var lige kommet hjem efter tre måneders udstationering til felthospitalet i Camp Bastion, som ene dansker blandt briterne. Det var en kæmpe oplevelse. Så da man spurgte mig, om jeg kunne tænke mig at blive udstationeret til felthospitalet igen, og nu under dansk ledelse, var jeg ikke længe om at takke ja, fortæller sygeplejerske Heidi Hørdum Nielsen.

Hun er ansat på Skadestuen på Hvidovre Hospital, hvor hendes afdelingssygeplejerske ikke tøvede med at bevilge Heidi den ønskede frihed.

Tre fra samme afdeling

- Faktisk er vi tre fra samme afdeling hernede lige nu, og selvfølgelig opstår der altid små diskussioner om at flytte kurser og fridage, så de fleste bliver tilfredse. Men som jeg siger: Nogle tager på barsel, andre tager i krig. Indtil videre hører jeg til i den sidste kategori. Derhjemme har jeg kun min hund. Og så selvfølgelig mine forældre og tre søskende samt deres børn.

Fire-årig kontrakt

Som hendes kolleger og det øvrige sundhedsfaglige personale, der indgår i felthospitalets mobiliseringsstyrke, har Heidi Hørdum Nielsen en fire-årig kontrakt med forsvaret, der kan befale

personellet udsendt to gange á tre måneders varighed.

- Min kontrakt med forsvaret har betydet, at jeg har fået tilbudt en masse kurser, som er svære at få andre steder, og som er rigtig gode at have på sit cv. Og generelt kan jeg godt lide kombinationen mellem det militære system og det at rejse ud til områder, hvor ens arbejde virkelig gør en forskel. Her i Camp Bastion redder vi liv i et omfang, som ingen af os har set før. Her er man sygeplejerske med stort S, fortæller Heidi på dagen, hvor hun fylder 38 år.

Det kølige overblik

Som skadestuesygeplejerske i hovedstadsområdet er hun vant til at behandle mange forskellige typer af skader.

- Men det, du ser hernede, er det værste af det værste, og det er en type skader, som du næsten aldrig vil se i Danmark. Alligevel kom det mig til gode, at jeg havde lært at arbejde i et traumeteam, da der pludselig kom en patient ind med skudsår i maven, sidst jeg var hjemme. Alle mine kolleger løb forvirrede rundt, men for mig var et skudsår blot "a piece of cake" efter det, jeg havde set hernede. Så jeg tog styringen, fik ro på og fik styr på patienten. Bagefter spurgte mange kolleger ind til, hvordan jeg kunne være så cool. Det var svært at forklare, men hernede lærer du i hvert fald at bevare roen og danne dig det kølige overblik. Det er simpelthen nødvendigt, når du næsten hver dag modtager patienter med meget svære traumeskader.

Heidi Hørdum Nielsen og hendes kolleger fra det dansk-ledede felthospital i Camp Bastion vender hjem til Danmark sidst i oktober.

Unikke faglige udfordringer på et enestående hospital

Speciallæge i anæstesi Niels Juul fra Århus Sygehus har taget orlov og ferie for at udfordre sig selv på verdens formentlig mest traume-belastede hospital. Eneste minus: Kollegerne derhjemme må løbe hurtigere.

Niels Juul er en mand, der kan lide at udfordre sig selv. Det gælder både privat og fagligt, når han som overlæge og speciallæge i anæstesi bestrider sit job på Århus Sygehus. Eller når han som ambulancelæge rykker ud i en af de neongule lægeambulancer i Århus Kommune. Derfor var han heller ikke længe om at slå til, da én af hans kolleger blandt ambulancelægerne nævnte, at det britiske felthospital i Camp Bastion, Afghanistan, skulle bemandedes med dansk personel i tre måneder.

- Der er jo lidt eventyr over at rejse ud, og når man så samtidig kan få faglige udfordringer som her, ja så er det jo nærmest fantastisk, fortæller Niels Juul under en af sine vagter på felthospitalets intensiv-afdeling.

Enestående i verden

Niels Juul er én af de cirka 20 danske læger, der er udsendt til felthospitalet i Camp Bastion. Som speciallæge i anæstesi flekser han mellem vagter på hospitalets operationsstue og intensiv-afdelingen, hvor patienter, der har brug for konstant overvågning, er placeret.

- Felthospitalet her er enestående i verden. Hvis vi ikke kan redde livet på folk her på hospitalet, inden der er gået to timer, fra de er kommet til skade, ja så kan man heller ikke andre steder i verden. De kompetencer, som er samlet her, er enestående inden for traumebehandling, som der jo er fokus på her, siger Niels Juul.

Speciallæge i anæstesi, Niels Juul, i midten, er én af de cirka 20 danske læger, der er udsendt til felthospitalet i Camp Bastion. Foto: Morten Fredslund.

Hovedparten af felthospitalets patienter bliver sendt til deres respektive hjemlande til yderligere behandling inden for 24-48 timer efter, de er behandlet på felthospitalet. Så det er den indledende, livreddende behandling, der er fokus på.

- Det er det, vi kan, og derfor bruger vi alle vores kompetencer og alt vores viden, når de svært traumatiserede patienter kommer ind. Ofte griber vi også til kreative løsninger, når vi ser skader, som vi aldrig før har set. Og det betyder, at antallet af såkaldte "Unexpected survivors" er meget højt. Vi får hele tiden nye erfaringer ud fra de beslutninger, vi træffer, siger Niels Juul.

Kolleger må rende hurtigere

- Desværre bliver der ikke automatisk ansat en vikar, når jeg som overlæge vil bruge tre måneder på en udstationering som den her. Så i hvert fald to kolleger skal løbe hurtigere og arbejde ekstra, mens jeg er væk. Og det er helt klart ude på de enkelte afdelinger, at man mærker konsekvensen, når der ikke ansættes en

vikar. Der burde være en pose penge til at ansætte vikarer, når nu politikerne ønsker at udsende sundhedsfagligt personale, der har kontrakt med forsvaret, siger Niels Juul.

Han tilføjer, at det næsten siger sig selv, at hans chef heller ikke hoppede og dansede af begejstring, da han søgte om ulønnet frihed i tre måneder.

- Min chef foreslog mig at bruge noget ferie og gav mig to måneders orlov. Og det havde jeg også forventet. Var jeg blevet nægtet orlov, var jeg blevet rigtig vred. Men jeg forstår da godt, at man ikke er begejstret for mit fravær. Og lidt groft sagt er det også begrænset, hvad min chef får ud af, at jeg bliver bedre til mit arbejde. På afdelingerne handler det om at få økonomien til at hænge sammen. Men selvfølgelig får jeg personligt en bunke erfaringer – såvel faglige som menneskelige – som gør mig mere effektiv, når jeg kommer hjem. Og i sidste ende kommer det vel alle til gode, siger Niels Juul.

Til trods for at nogle kan være meget væk på grund af udsendelser, har jeg aldrig hørt en eneste beklage sig, siger afdelingssygeplejerske Kirstine Pahle, th. Foto: Morten Nystrup.

De kommer hjem med oprejst pande

Med den danske deltagelse i internationale missioner følger et behov for at udsende læger og sygeplejersker. Et af de steder, hvor de mærker behovet, er på Århus Sygehus.

Af Thorbjørn Forsberg

På Anæstesiologisk Afdeling på Århus Sygehus kan man godt mærke, at forsvarets behov for at udsende læger og sygeplejersker er steget i takt med deltagelsen i internationale missioner. Flere af afdelingens ansatte ønsker at prøve kræfter med deres fag i nogle andre rammer – og det giver både fordele og ulemper. I skrivende stund er to læger og en sygeplejerske udsendt til felthospitalet i Camp Bastion.

For afdelingens ledende overlæge er det vigtigt at sørge for, at rammerne er til stede for, at folk kan tage af sted. Det er helt i trit med Århus Sygehus' politik, og sygehuset er da også medlem af Interforce.

- Jeg skal sørge for i videst muligt omfang at give folk fri til at tage af sted. Som afdeling kunne man godt lukke sig om sig selv, men det gør vi ikke, for

man skal også give plads til, at personalet kan komme ud at opleve noget og kan komme hjem igen til en rummelig afdeling. Det har betydning for arbejdsglæden, siger Lone Winther Jensen, som er ledende overlæge på Århus Sygehus' Anæstesiologisk Afdeling. Afdelingen består af i alt 660 ansatte.

- Det er et faktum, at vi er i Afghanistan, og at der er tilskadekomne i krig. Når vi så har folk, der kan og ønsker at

hjælpe, så gør vi meget for at give dem mulighed for det, fastslår Lone Winther Jensen.

Bedre rustet end før

På Afsnit H på Anæstesiologisk Afdeling er man godt bekendt med at bidrage med personel til militære missioner. Ud af 13 sygeplejersker er der tre, der lige nu reelt skiftes til at være udsendt, og derfor kan det sommetider være en udfordring at få vagtplanen til at hænge sammen. Det fortæller afdelingssygeplejerske Kirstine Pahle.

- Når de er af sted, betyder det, at det personale, der er tilbage, ikke har så stor mulighed for at få fri. Især hvis flere er væk på samme tid. Jeg oplever også – og undrer mig over – at forsvaret ikke er gode til at planlægge i god tid, hvornår de indkalder til for eksempel kurser eller øvelser eller briefinger. Det stjæler tid og er synd for dem, der lige pludselig er nødt til at bytte vagter i sidste øjeblik.

Kirstine Pahle forklarer, at sygeplejerskerne bruger mere tid væk fra afdelingen inden en udsendelse, end det var tilfældet før i tiden.

- Heldigvis har vi en rigtig god personalegruppe, og til trods for at nogle kan være meget væk, har jeg aldrig hørt en eneste beklage sig. Der bliver støttet op om udsendelserne. Samtidig er de, der tager af sted, langt bedre rustet end før, fortsættes

Når vi har folk, der ønsker at hjælpe, så gør vi meget for at give dem mulighed for det, fastslår adm. overlæge Lone Winther Jensen, Anæstesiologisk Afdeling, Århus Sygehus. Foto: Morten Nystrup.

fortsat

og deres uddannelse er blevet meget bedre. De føler sig virkelig klar, når de tager af sted.

Ifølge Kirstine Pahle er alle parter meget opmærksomme på at holde kontakten gennem mails og nyhedsbreve, mens en kollega er af sted.

- Så kan de udsendte følge med i, hvad der sker i dagligdagen. Det, tror jeg, er vigtigt for dem, når de skal hjem igen.

Og når de skriver hjem, er de utrolig gode til at få en masse med, som ellers hurtigt er glemt, når de først er kommet hjem. Det drejer sig om stemninger, lyde, dufte, aktuelle følelser, sorger, bekymringer og så videre. Alt sammen noget, som er med til at give kollegaerne et rigtig godt indtryk af, hvordan det er at være udsendt, forklarer Kirstine Pahle.

- Jeg og de andre kolleger tænker selvfølgelig på, hvad de mon skal ned til,

og om de får ar på sjælen, mens de er af sted. Men de har det faktisk rigtig godt, når de kommer hjem igen, og det har ikke været spor problematisk. Selvfølgelig tager det lidt tid at lande - det er jo en stor omvæltning at gå fra Afghanistan til Danmark - men de kommer hjem glade og styrkede og med oprejst pande. Og så længe de gør det, er fordelene ved udsendelserne helt bestemt større end ulemperne. Helt bestemt, fastslår Kirstine Pahle.

Musikalsk super-eftermiddag

Af Preben Petersen

Flere end 50 repræsentanter for Interforce Region Syddanmark sad klar på de forreste rækker, da 3.000 forventningsfulde musikelskere fra hele Totalforsvarsregion Syd søndag den 23. august over middag strømmede ind på græsplænen foran hovedbygningen i Søgårdlejren.

De ville opleve den syvende årlige herregårdskoncert med Hjemmeværnets Musikkorps Syd, der i år blev sekunderet af solisterne Annemette Hess, Bich Quang, Christoffer Brodersen og Jesper Lundgaard. Og de fik, hvad de kom efter! Et brag af en koncert, hvor Danmarks

største militærorkester lagde en solid bund, mens solisterne leverede både creme og flødeskum. Allerede tidligt i koncerten var det engagerede publikum

oppe at stå og svaje i takt til musikken, og det gentog sig igen og igen, indtil de sagde farvel og tak for i dag med stående bifald.

Ny militær koordinator i Region Nordjylland

Den 1. august 2009 tiltrådte oberst Flemming Larsen som Garnisonskommandant i Aalborg, chef for Trænregimentet og Hærens Logistiskole. Samtidig fik Flemming tillidshvervet som militær koordinator i Interforce Region Nordjylland.

Oberst Flemming Larsen var i perioden 1.11.2001 - 31.1.2005 Garnisonskommandant og chef for Trænregimentet, men rejste derefter til Rom, hvor han i seks måneder gen-

nemførte Senior Course 106 ved NATO Defence College. Herefter tiltrådte han som "Branch Head" i "Operations Division" ved NATOs operative hovedkvarter i Napoli.

Oberst Flemming Larsen afløser oberst Christian Møllerup Schmidt, der har indledt et seks måneders kursus på NATO Defence College og derefter forventes at skulle forrette tjeneste i en NATO-stab.

Oberst Flemming Larsen.

Interforceformand hyldede udsendte soldater

Af Preben Petersen

De mange fynske soldater, der i årenes løb har været udsendt i international tjeneste, blev fejret med en parade på Odense Rådhusplads, Flakhaven, den 27. juni.

Som den første kommune i Danmark inviterede Odense sammen med Totalforsvarsregion Fyn, Syd- og Sønderjylland alle fynske soldater, der har deltaget i international tjeneste til et hyldest-arrangement, hvor fynboerne fik lejlighed til at vise deres respekt for det ansvar, som de udsendte soldater har påtaget sig.

Giv muligheder og sikkerhed

Blandt talerne var formanden for Interforce Region Syddanmark, adm. direktør Laurids Jessen, der blandt andet sagde:

- Jeg vil gerne benytte denne lejlighed til at opfordre mine chefkollegaer i såvel

det private erhvervsliv som den offentlige sektor til at slutte op om Interforce og først og fremmest til at bakke op om de af jeres medarbejdere, som er indstillet på i en periode at gøre en indsats i forsvaret: Giv dem mulighed for at få fri til at uddanne sig i forsvaret. Giv dem mulighed for at tage af sted til tjeneste - og for at gøre det i visheden om, at deres job er der til dem, når de kommer tilbage. Og vis lidt hensyn til de af dem, der har brug for det, når de kommer tilbage. Det skylder vi dem, der er villige til at gøre en indsats; dem, der er klar til at påtage sig en risiko!

- Og dertil kommer så, at I tilbage i jeres virksomheder i langt de fleste tilfælde får medarbejdere, der bærer nye kvalifikationer og nye kvaliteter med ind i virksomheden til gavn og glæde for hele virksomheden og alle dens medarbejdere. Tak og min dybeste respekt til jer, der står her i dag og til de kammerater og kollegaer, som I repræsenterer!

Alle fynske soldater, der har deltaget i international tjeneste, var inviteret til et hyldest-arrangement på Odense Rådhusplads, Flakhaven. Foto: Preben Petersen.

Kalender

Kommende arrangementer i regionerne. For udførlig omtale se www.interforce.dk:

Region Nordjylland:

16. november: Glatførekursus på Køreteknisk Anlæg, Aalborg.

Region Midtjylland

27. november: Interforce koncert i Musikteatret Holstebro med Prinsens Musikkorps. Solist: Julie Bertelsen.

Region Syddanmark

2. oktober: Jagt på Højstrup Øvelsesplads (Odense).

22. oktober: Besøg ved NATO Responce Force 14, NRF 14 i Oksbøl.

23. oktober: Jagt på Højstrup Øvelsesplads (Odense).

20. november: Jagt i Søgårdlejren (Sønderjylland).

Region Sjælland

1. oktober: Koncert med Den Kongelige Livgardes Musikkorps på Antvorskov Kaserne, hvor alle interesserede er velkomne.

4. november: Glatførekursus.

25. november: Julegudstjeneste i Sct. Mikkels Kirke i Slagelse.

Region Hovedstaden

Søndag den 25. oktober: Kastellet fejrer i år 345 års fødselsdag. Og i den anledning inviterer Interforce Region Hovedstaden til Åbent Hus-arrangement på Kastellet.

Der vil foruden en guidet tur på voldene og rundvisning ved diverse udstillinger være mulighed for at opleve 8. Regiments Musikkorps, Hjemmeværnets Musikkorps Syd og Hjemmeværnets Tambourkorps på Kirkepladsen. Dagen rundes af med en portion Kastelsgryde ved Totalforsvarsregion København, der har til huse i Fortunistok, Kastellet.

Region Bornholm:

29. oktober: Offentligt fyraftensmøde på Almegaards Kaserne/ Folk & Forsvar og InterForce Region Bornholm.

18. november: Komitemøde på Bornholms Marinedistrikt.

Fotos: Lars Rønbøg

Omkring 700 soldater fra Hold 7 i Helmand blev hyldet i Slagelse.

Velkommen hjem, Hold 7

Pårørende, skolebørn og helt almindelige borgere bød de danske Afghanistan-soldater fra Hold 7 velkommen hjem, da de marcherede gennem Slagelse.

Af Thorbjørn Forsberg

Man kunne spore både glæde og stolthed i ansigterne på de omkring 700 danske soldater fra Hold 7 i Helmand, Afghanistan, da de blev hyldet i Slagelse torsdag den 27. september.

Dagen blev indledt med en parade ved Antvorskovhallen, der bød på både Gardehusarer til hest i deres klassiske rød, hvide og blå uniform og på taler af John Dyrby (S), medlem af Forsvarsudvalget, samt chefen for Hærens Operative Kommando, generalmajor Niels Bundsgaard.

Begge takkede soldater og pårørende for deres indsats, og sidstnævnte uddelte påskønnelser og medaljer for såvel særlige indsatser som for at være blevet såret i kamp.

Herefter var det "højre om" for soldaterne og af sted på en næsten tre kilometer lang rute gennem Slagelse til tonerne af march-orkestret, der marcherede forrest.

Flag, børn og brandbiler

Overalt langs ruten stod folk med flag og klappede af soldaterne. Skolebørn havde fået fri, plejehjemsbeboere var blevet kørt ud til vejen i deres kørestole, og brandbiler holdt parkeret langs ruten med blink og lys tændt. I mange butiksruder kunne man se billeder af en gul sløjfe med påskriften "Støt Vore Soldater".

Ruten slog også en sløjfe i Slagelses centrum og endte tilbage ved Antvorskovhallen, hvor de næste par timer bød på underholdning for soldaterne og deres pårørende.

Parade og march blev afholdt i Slagelse, fordi Gardehusarregimentet, som holder til på Antvorskov Kaserne lige uden for byen, var opstillende myndighed for Hold 7.

Overkonstabel af 1. grad Kim Anthoni:

"Jeg synes, det var et rigtig fint arrangement - også for de pårørende, så de kunne sige ordentligt velkommen hjem til alle soldaterne. Samtidig mærker vi som soldater opbakningen i befolkningen - og det er rørende at se de mange både børn, unge og gamle langs ruten".

Konstabel Anders Snitgaard Petersen:

"Det var dejligt at se den store opbakning. Så bliver man sgu stolt over at have været med og have klaret den. Jeg lagde især mærke til børnehavebørnene, der stod med flag - de forstår ikke det store billede, men de var godt klar over, at vi var soldater, der var kommet hjem fra krig".